

KONKURENTSIAMETI STRATEEGIA 2009-2012

Tallinn 2008

1 LÄHTEKOHAD

1.1. Konkurentsiamet

Konkurentsiameti strateegias on fikseeritud ameti tegevuse põhieesmärgid ja arengusuunad. Strateegias püstitatud eesmärgid on aluseks lähiaastate konkreetsete eesmärkide ja tööülesannete väljatöötamisele ning elluviimisele.

Strateegia määratleb Konkurentsiameti rolli, eesmärgid ja tegevused side, raudtee- ja energia ning konkurentsi järelevalve valdkondades ning toob välja arengusuunad, mis peavad kaasa aitama nimetatud sektorite konkurentsi jätkuvale arengule

Seosed dokumentidega

Strateegia koostamisel on lähtunud olemasolevast õiguslikust raamistikust, eelkõige konkurentsiameti põhimäärusest, konkurentsiseadusest, elektroonilise side seadusest, postiseadusest, elektrituruseadusest, maagaasiseadusest, kaugkütteseadusest, vedelkütuseadusest ja raudteeseadusest ning lisaks Euroopa Liidu vastavatest õigusaktidest.

Käesolev strateegia on eelduseks organisatsiooni, töö kvaliteedi, inimressursi, rahvusvahelise koostöö ja infotehnoloogia kasutamise edasise arengu kujundamisel.

Konkurentsiameti strateegia elluviimise eest vastutab ameti peadirektor, kes rakendab selleks vajalikud juhtimistegevused ning kontrollib strateegiat toetava tööplaani täitmist.

1.1.1 Missioon

Tagame vaba ja ausa ettevõtluse huvidest lähtuva tõhusa konkurentsijärelevalve teostamise, energiaturu regulatsiooni elluviimise ning infoühiskonna arenguks vajalike sideteenuste kättesaadavuse ja arendamise konkurentsitingimustes tarbijate heaolu saavutamiseks ja turumajanduse toimimise parandamiseks kogu ühiskonna hüvangu nimel.

1.1.2 Visioon

Tahame olla Euroopa parimate ja efektiivsemate konkurentsiasutuste ja side ning energia regulaatorite hulgas, kes on

- efektiivselt toimiv;
- kompetentne;
- usaldusväärne.

1.1.3 Organisatsioon

Põhieesmärgid

Konkurentsiameti tegevuse põhieesmärgid on:

- konkurentsijärelevalve teostamine

- energiaturu regulatsiooni elluviimine
- side arenguks vajalike tingimuste loomine
- kõigile turuosalistele võrdsete võimaluste tagamine

Väärtused

Konkurentsiameti kõige suuremaks väärtuseks on kompetentsed ja usaldusväärsed töötajad, kes teevad oma igapäevatööd eesmärgipäraselt ja efektiivselt. Mitmed töötajad on kaasatud Euroopa Liidu üldiste reeglite ja üksikute otsuste väljatöötamise protsessi, samuti Eesti seadusandluse muutmise protsessi.

Konkurentsiameti otsused on järjepidevad ja kaalutletud sõltuvalt ettevõtjate ja olukordade erinevustest ning põhinevad alati analüüsidel ning võrdse kohtlemise ja järjepidevuse printsiibil.

Ameti töötajaid ühendavad väärtused:

- Kompetentsus
- Koostöövalmidus
- Ausus
- Usaldusväärsus
- Professionaalsus
- Nägemus ameti tegevusvaldkonna arengust
- Eesmärkidele orienteeritus

Põhitegevused

Konkurentsiamet nõustab ettevõtjaid ja asutusi ning tutvustab nii Eesti kui EL õigusakte ameti kodulehel, millega tagatakse ameti seisukohtade avalik kättesaadavus ja sellega ka ühetaoline rakenduvus, mis on üheks oluliseks teguriks, et heaolu jõuaks kogu ühiskonnani, sh tarbijani.

Rahvusvahelised suhted erinevate riikide regulaatorite ja konkurentsiasutuste töötajatega on tõhusad, tõised ja väga sõbralikud.

Põhiväärtus

KA strateegia üheks alustalaks oleva teenuse kvaliteedi tõstmise ja jätkusuutlikkuse tagamine tähendab Konkurentsiametile samaaegselt konkurentsivõime säilitamist tööjõuturul, mille tagamine on võimalik üksnes läbi motivatsiooni ja nõutud kvalifikatsioonitaseme juures kehtivate tööjõuturu tingimuste täitmise.

Struktuur

Asutus koosneb kolmest valdkonnapõhisest teenistusest (konkurentsiteenistus, raudtee- ja energiateenistus ning sideteenistus) ja tugiosakonnast.

1.2. Strateegilised alused

Seos teiste strateegiliste dokumentidega

Missioonist tuleneva põhieesmärgi saavutamise õiguslikuks aluseks on konkurentsiseadus, elektroonilise side seadus, postiseadus, elektrituruseadus, maagaasiseadus, kaugkütteseadus, vedelkütuseadus, raudteeseadus, Euroopa Liidu leping, konkurentsiameti põhimäärus ja teised õigusaktid.

Teenistuste töö põhitegevus

Uus Konkurentsiamet moodustati 2008. aasta algusest senise Konkurentsiameti, Energiaturu Inspeksiooni ning Sideameti baasil. Sellega seoses tulid ameti pädevusse üle endise Konkurentsiameti, Energiaturu Inspeksiooni funktsioonid ning Sideametist reguleeritavate turgudega, kuluarvestuse ja tariifidega, postside ja universaalteenusega ning juurdepääsu ja sidumisega seonduvad funktsioonid. Täiendavalt lisandusid nimetatutele veel raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime jaotamise kohta esitatud kaebuste lahendamine ning raudtee tegevuslubade väljaandmine. Vastavalt põhimäärusele on Konkurentsiameti funktsioonid struktuuriüksuste ehk teenistuste vahel jaotatud järgmiselt:

Konkurentsiteenistuse põhitegevusteks on ettevõtjatelt saabunud kaebuste ja koondumisteadeete menetlemine; juhtumite menetlemine konkurentsiteenistuse omal algatusel; ettevõtjate ja nende esindajate järelepärimistele vastamine, konsultatsioonide andmine ning avalikkuse konkurentsioiguse alase teadlikkuse tõstmine vastava informatsiooni levitamise teel.

Raudtee- ja energiateenistuse põhitegevusteks on hinnaregulatsioon, tegevusload, turu järelevalve, tarnekindlus ja kvaliteet ning rahvusvaheline koostöö energia- ja raudtee tegevusvaldkondades.

Sideteenistuse põhitegevusteks on valdkonnaspetsiifilise turu reguleerimine; kehtestatud meetmete kontroll; arengute jälgimine elektroonilise side turgudel; sideteenuste ja sidevõrkudega seotud elektroonilise side ja konkurentsialaste vaidluste lahendamine; postiteenuse turu reguleerimine, universaalteenuse osutamise korraldamine ja järelevalve teostamine, postside valdkonda puudutavate avalduste, järelepäringute ja kaebuste lahendamine

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusala asutuste ühendamise peamiseks mõjudeks on:

- Konkurentsi tagamine ja selle tõhusam järelevalve
- Asutuste jätkusuutlikkuse tõstmine
- Kasu ettevõtjaile (suurem õiguskindlus, koondatud pädevus)

Konkurentsiamet osaleb MKM tegevusvaldkondades:

- Efektiivselt toimiv majanduskeskkond
- Infoühiskond
- Energeetika

II HETKEOLUKORRA ANALÜÜS

2.1. Tegevusvaldkond

Efektiivse majanduskeskkonna loomine eeldab kolme liiki tegevusi: paindliku ning töhusa õiguskeskkonna kujundamist, ettevõtjatele võrdsete võimaluste loomist turule sisenemiseks tänu ausale konkurentsile ja võimalikult vähestele tehnilistele kaubandustõketele ning tarbijahuvide kaitsmist tagades turul olevate toodete nõuetele vastavuse, keskkonnakaitse ja ohutuse.

2.1.1. Võimalused

1. jaanuarist 2008 on endise Sideameti, Konkurentsiameti, Raudteeinspektsiooni ja Energiaturu Inspektsiooni sarnased tegevused ja funktsioonid konkurentsijärelevalve, hinnaregulatsiooni ja turgude analüüsi vallas koondatud ühe asutuse – Konkurentsiameti pädevusse. Ühendamise eesmärgiks on sünergia tekkimine seniste killustatud funktsioonide koondamisest, konkurentsi järelevalve tõhustamine ja suurema õiguskindluse tagamine ettevõtjatele. (Loe lähemalt IV peatükk – organisatsiooni arendamine)

Konkurentsiteenistuse tegevus toetab ühiskonna materiaalse heaolu kasvu majandustegevuse efektiivsuse tõstmisele igakülgse kaasaitamisega efektiivse konkurentsi tagamise teel. Teenistus rakendab konkurentsi kaitse poliitikat, teostades riikliku järelevalve toiminguid eesmärgiga ära hoida konkurentsi kahjustamist, mis võib seisneda nii konkurentsi kahjustavate kokkulepete sõlmimises kui ka ettevõtja poolt turgu valitseva seisundi kuritarvitamises. Konkurentsi kaitsmine aitab nii ettevõtjatel kui ka nende klientidel, sh tarbijatel, saada kaubaturgudel suuremat kasu. Näiteks suurte infrastruktuuriettevõtjate – olulist vahendit omavate ettevõtjate puhul on järelevalvemenetlus aidanud nende tegevust muuta läbipaistvamaks ja vaba turu toimimisele sarnasemaks. Aastate jooksul on analüüsitud konkurentsiolukorda nii vabade elukutsete, mootorikütuse, pakendi- ja elektroonikajäätmete töötlemise, matusteenuste jm kaubaturgudel.

Mitmeid liikmesriike hõlmavate kartellide avastamisel ja menetlemisel on Konkurentsiametil vajadusel võimalik Euroopa Konkurentsivõrgustiku (ECN) raames koordineerida oma järelevalvetoiminguid teiste EL liikmesriikide vastavate järelevalveasutustega. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 11 alusel teevad ühenduse konkurentsiasutused ühenduse konkurentsireeglite kohaldamisel tihedat koostööd. Määruse 1/2003 artikli 12 alusel on komisjonil ja liikmesriikide konkurentsiasutustel Euroopa Liidu Lepingu artiklite 81 ja 82 kohaldamisel õigus esitada võrgustiku raames üksteisele sisulist või õiguslikku teavet, sealhulgas konfidentsiaalset teavet ning kasutada seda tõendusmaterjalina. 2004.a. on oluliselt suurenenud Konkurentsiameti pädevus – nagu ka teiste riikide konkurentsiasutused ja kohtud, võib ka amet juhul kui konkurentsioiguse rikkumine mõjutab liikmesriikide vahelist kaubandust, rakendada vahetult EL asutamislepingu sätteid.

2006. aasta juulist on ettevõtjate jaoks lihtsustunud koondumiste kontrollimine ning on kaotatud erandi andmise menetlus. Ettevõtjad on kohustatud ise hindama ettevõtjate vaheliste kokkulepete, kooskõlastatud tegevuse ja ettevõtjate ühenduse otsuste vastavust erandi tingimustele. Viimastest muudatustest õigusaktides on oluliseks 15. märtsil 2007 jõustunud karistusseadustiku ja selle muutmise seonduvate seaduste muutmise seadusega juriidilise isiku vastutust konkurentsialaste süütegude eest, s.o. ettevõtja poolt turgu valitseva seisundi kuritarvitamise, koondumisega seotud rikkumiste ning eri- või ainuõigust või olulist vahendit omava ettevõtja seaduses sätestatud kohustuste rikkumise eest. Selle tulemusena on lihtsustunud juriidilise isiku vastutusele võtmine, kuna eelnevalt oli see piiratud konkurentsialaste süütegude puhul üksnes juriidilise isiku huvides tegutsenud juhatuse või nõukogu liikme, mitte näiteks muu juhtivtöötaja tuvastamisega.

Raudtee- ja energiateenistuse tegevusvaldkonnad on sätestatud elektrituru-, maagaasi-, kaugkütte-, vedelkütuse- ja raudteeseaduses. Sektorite alusel jagunevad tegevused järgnevalt:

Elekter (hinnaregulatsioon; tegevusload; turu järelevalve; tarnekindlus ja kvaliteet; rahvusvaheline koostöö (ERGEG, CEER))

Gaas (hinnaregulatsioon; tegevusload; turu järelevalve; tarnekindlus ja kvaliteet; rahvusvaheline koostöö (ERGEG, CEER))

Soojus (hinnaregulatsioon; tegevusload; turu järelevalve; tarnekindlus;

Raudtee (tulude ja kulude eristuse kontroll; tegevusload; kaebuste lahendamine; rahvusvaheline koostöö)

Vedelkütused (kvaliteet)

Nii sektori käibe kui ka turgu valitseva positsiooni alusel on esmaseks prioriteediks, millele **on suunatud põhitähelepanu, elektrituru toimimise tagamine**. Kui elektrienergia tootmise ja müügi osas toimub vastavalt Euroopa Liidu elektri siseturu direktiivile järk-järguline turu avanemine ning tulevikus on tarbijail võimalik valida erinevate elektritootjate või –müüjate vahel, siis elektrivõrkude omanike näol on tegemist loomulike monopolidega.

Teiseks oluliseks sotsiaalset tähtsust omavaks valdkonnaks on kaugküttetur.

Kaugkütte osas on kohalikele omavalitsustele antud õigus kehtestada kaugkütte piirkonnad, kus mingi kütteliik on ainsana lubatud. Mitmed omavalitsused on taolised kaugküttepiirkonnad ka kehtestanud, mis muudab lubatud kaugkütteteenust pakkuva ettevõtte antud piirkonnas monopoliks. Kaugkütte sotsiaalset tähtsust tõstab asjaolu, et reeglina moodustavad elanikkonna väljaminekud küttele kõige suurema osa kommunaalmaksetest.

Kolmandaks prioriteediks on maagaasituru regulatsioon. EL maagaasi siseturu direktiiv eeldab vaba gaasituru olemasolu, kus regulatsiooni alla kuuluvad vaid gaasivõrgud, kuid gaasi müügi osas valitseb vaba konkurents. Samale põhimõttele toetub ka kehtiv maagaasi seadus. Alates 2007. aasta 1. juulist on Eesti gaasiturg avatud täielikult kõikidele tarbijatele, mis tähendab iga tarbija õigust valida endale sobiv müüja. Samal ajal on Eestis ning ka naaberriikides ainsaks gaasitarnijaks Venemaa, mis muudab

vaba gaasituru tekke praktiliselt võimatuks, sest puuduvad konkureerivad gaasimüüjad. Vastavalt maagaasiseadusele kuulub KA regulatsiooni alla nii võrguteenuse kui ka kodutarbijatele müüdava gaasi hind. 2007. aasta märtsis jõustunud seaduse muudatus paneb KA-le kohustuse jälgida ka Eesti Gaasi poolt vabatarbijatele müüdava gaasi hinda.

Neljandaks oluliseks tegevusvaldkonnaks on raudtee infrastruktuuri teenuste turg, kus KA ülesanne on teostada turu järelevalvet, menetleda turuosaliste kaebusi ja lahendada turuosaliste vahelisi vaidlusi kohtuvälise menetlejana. Turu toimimise tagamiseks on KA-le antud õigused ja kohustus teostada kontrolli raudtee infrastruktuuri ettevõtete kulude ja tulude üle ning jälgida raamatupidamise eraldatuse põhimõtetest ja nõuetest kinnipidamist. KA kohustus on korraldada raudteevaldkonnas tegutsevate ettevõtete tegevuslubade väljaandmist ja kehtetuks tunnistamist.

Viiendaks prioriteetseks valdkonnaks on vedelkütuste turg, kus KA ülesandeks on teostada koostöös Tarbijakaitseametiga kütuse kvaliteedikontrolli. Antud majandussektori tegevuse järelevalve põhiraskus ja seeläbi ka pädevus on Maksu- ja Tolliametil, kes teostab nii vedelkütuse maksupettuste uurimist, kui ka kvaliteedi kontrolli

Tegevusvaldkondade prioriteetsed tegevused on alljärgnevad:

1. Hinnaregulatsioon

2-5 Tegevusload; turu järelevalve; tarnekindlus ja kvaliteet;

6. Rahvusvaheline koostöö (Rahvusvahelistes organisatsioonide töögruppides osalemine)

Hinnaregulatsiooni muudab kõige olulisemaks tegevusvaldkonnaks asjaolu, et selle tegevuse tulemus omab majandusele ja turgude toimimisele kõige suuremast mõju, samuti on mõistlikud energia ja kütuse hinnad esmaseks prioriteediks tarbija jaoks. Järgmiseks prioriteediks on võrdsel määral nii tegevusload, turu toimimise järelevalve ning tarnekindlus ja kvaliteet. Kõige viimaseks prioriteediks on EL suunaline tegevus. Välissuhtlemine ning osalemine rahvusvaheliste organisatsioonide töös on olnud ja on jätkuvalt tulevikus tõhusaks abivahendiks teadmiste ja oskuste kogumisel, mis omakorda annab tõe põhitegevuste, ehk regulaatori ülesannete efektiivsemale elluviimisele.

Sideteenistuse peamised tegevused on: sideteenuste turgude valdkonnaspetsiifiline reguleerimine, sideettevõtjate vaheliste vaidluste lahendamine, universaalteenuse üle järelevalve korraldamine, postside turu reguleerimine. Sidevaldkond, mis hõlmab elektroonilise ja postside turgu, on oluline majandusvaldkond, moodustades Konkurentsiameti hinnangul Eesti SKT-st 2007. aastal ligikaudu 5%.

Sideteenuste kasutamise võimaluste paljusus mõjutab nii ettevõtete efektiivsust ja käitumist turul kui ka eraisikute käitumist ja elukvaliteeti. Erinevad uuringud näitavad, et võrreldes teiste Euroopa riikide elanikega kasutavad Eesti elanikud erinevaid sideteenuseid keskmisest aktiivsemalt. Elektroonilise side valdkonnas on õigusliku raamistikuga tagatud konkurents vabaturu tingimustes.

Viimaste aastate sideturgude areng on toonud kaasa nähtuse, kus enamik pakutavaid sideteenuseid ei ole enam võrgu- või tehnoloogiakesksed. Ühe sidevõrgu kaudu on võimalik osutada erinevaid sideteenuseid (konvergennts), näiteks fikseeritud sidevõrgus telefoni-, interneti- ja telefoniteenuseid või mobiiltelefonivõrgus kõne- ja andmesideteenuseid. Samuti saab ühte sideteenust osutada mitme erineva sidevõrgu vahendusel, näiteks andmesideteenuseid on võimalik osutada mobiiltelefonivõrgu (GPRS, 3G, ja 3,5G), telefonivõrgu xDSL), kaabelvõrgu ja raadiosidevõrgu (WiMax) kaudu. Selline areng on omakorda soodustanud ka erinevate sisuteenuste arengut, nagu näiteks elektroonilised pangateenused ja M-parkimine jne.

Sidevaldkonna riikliku korraldamise eesmärk on side arenguks vajalike tingimuste loomine, et soodustada sidevõrkude ja –teenuste arengut konkreetseid tehnoloogiaid eelistamata ning tagada sideteenuste kasutajate huvide kaitsmine vaba konkurentsi soodustamise teel.

Postiteenuste kvaliteedi ja tarbijate kaitse tagamiseks on postiteenustele kehtestatud nõuded ja tegevusloa taotlemise kohustus. Tegevusloa taotluse menetluse käigus kontrollib Konkurentsiamet muuhulgas postivõrgu vastavust ja teenuse osutamise suutlikkust. Hõredalt asustatud piirkondades on põhiliste postiteenuste kättesaadavuse tagamiseks kehtestatud üleriigiline universaalteenuse osutamise kohustus.

2.1.2 Väljakutsed

Konkurentsiameti jaoks on oluliseks väljakutseks seoses asutuste ühinemisega kaasnenud funktsioonide ja struktuuri muudatustest tulenevate võimalike raskuste ja kitsaskohtade ületamine.

Konkurentsipoliitika: Järelevalve teostamise parandamiseks on üheks olulisimaks väljakutseks leebusprogrammi kasutuselevõtt ja eelkõige selle edukas rakendamine. Üheks oluliseks valdkonnaks on samuti turuosaliste teadlikkuse tõstmine konkurentsipoliitika suhtes, millel oleks positiivne mõju konkurentsireeglite järgimisele. Jätkata tuleb suuri infrastruktuure omavate või neid haldavate ettevõtjate tegevuse jälgimist tagamiseks nii pakutavate toodete ja teenuste kvaliteedi kui ka klientide ja tarbijate aspektist vastuvõetava (majanduslikult põhjendatud) hinnataseme. Mitmete majandussektorite jätkuv kontsentreerumine eeldab jätkuvalt ennetava konkurentsipoliitika rakendamist.

Raudtee- ja energiateenistus:

Jätkuvalt on vaja tähelepanu pöörata energiatarbimise kasvu ohjamisele ning efektiivsuse tõusule. Raudtee- ja energiateenistus lähtub oma eesmärkide seadmisel ja tegevuste planeerimisest erinevate sektorite olulisusest tervikuna. Sektorite prioriteetsuse määramise põhikriteeriumideks on nende käive, monopoolsuse aste (konkurentsipoliitika olukord, turule sisenemise ja väljumise võimalused antud sektoris) ning laiem sotsiaalne tähtsus tarbijate jaoks.

Sideteenistus:

Elektroonilise side turu toimivuse tagamiseks on vaja tagada õiguslik keskkond, mis oleks paindlik ja vastaks kiiresti areneva turu eripäradele, vastates samas EL õigusele.

III Eesmärgid ja tegevused

Konkurentsiameti tegevusvaldkonna eesmärk – **konkurentsi tõrgeteta toimimise tagamine.**

Lähtudes Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi strateegiast, on tulemuslikkuse indikaatoriks, et väikese ja keskmise suurusega ettevõtted hindavad, et konkurents toimib paremini.

Olulisemad tegevused eesmärgi elluviimiseks ning nende vahetud tulemused on teenistuste kaupa alljärgnevad:

1) Konkurentsiteenistus

Oluline tegevus	Vahetu tulemus
Konkurentsijärelevalve teostamine	Vastavalt esitatud taotlustele
Koondumise kontrollimine	Koondumiste loa taotlusi menetletud eeldatavasti 30 korral aastas
Konkurentsialaste hinnangute, selgituste ja arvamuste andmine teistele riigiasutustele, organisatsioonidele	Eeldatavasti 10 korral aastas
Ettevõtjate järelepärimistele vastamine, konsultatsioonide andmine	Eeldatavasti 40 korral aastas
Turgude toimimise ja õigusliku raamistiku analüüs. (Konkurentsioolukorra analüüside teostamine Eesti majandusele olulistest turusektorites)	3 konkurentsioolukorra analüüsi aastas, vajadusel tehtud ettepanekud muudatuste tegemiseks õigusaktides
Koostöö arendamine erinevate valdkondlike regulaatorite, järelevalveasutuste ja riigiasutuste vahel ning rahvusvahelise koostöö arendamine sh Euroopa Konkurentsivõrgustikus	Osaletud aktiivselt koostöös sh ca 25 ekspert/töögrupi kohtumisel aastas ning vastatud rahvusvahelise koostöö raames küsimustikele/järelepärimistele eeldatavasti 40 korral aastas
Ettepanekute esitamine konkurentsi toimimist mõjutavate õigusaktide muutmiseks	
Avalikkuse konkurentsioiguse alaste	Esinetud ettekannetega

teadmiste taseme tõstmine

konkurentsivõime vähemalt 10 korral
aastas

2) Raudtee- ja energiateenistus

Oluline tegevus	Vahetu tulemus
Aruannete koostamine EL komisjonile elektri- ja gaasituru toimimise kohta	Koostatud iga-aastane aruanne
Elektri- ja võrguteenuste hinnataotluste menetlus ja kontroll	Vastavalt taotlustele, eeldatavasti 20 ettevõtet aasta jooksul
Elektriettevõtete majandusanalüüs	Analüüsitud eeldatavasti 30 ettevõtet aastas
Elektriettevõtete raamatupidamise eristatuse kontroll	Eeldatavasti 39 ettevõtet kontrollitud
Gaasiettevõtete kulude ja investeeringute analüüs	Eeldatavasti 10 ettevõtet aastas analüüsitud
Gaasiettevõtete liitumistasude meetodikate kontroll ja kooskõlastamine	Eeldatavasti 5 ettevõtet aastas
Gaasiettevõtete raamatupidamise eristatuse kontroll ning võrgutasude läbivaatamine ja kooskõlastamine	Eeldatavasti 10 ettevõtet aastas
Soojusettevõtete hinnakujunduse, kulude struktuuri ning investeeringute analüüs	Eeldatavasti 15 ettevõtet aastas

Energiateenistus osaleb ka energeetika tegevusvaldkonna eesmärkide elluviimisel, mille peamiseks eesmärgiks on tagada vähima keskkonnakoormuse ja mõistliku hinnaga pidev energiavarustus. Arvestades eeltoodud kooskõlastab energiateenistus reguleeritavate ettevõtjatele põhjendatud kulude ja tulukuse alusel kulupõhised hinnad. Energeetika tegevusvaldkonna eesmärgi saavutamise meetmed on:

- Energiaefektiivsuse kasvu saavutamine
- Kulu-efektiivsuse ja tootlikkuse kasv
- Pidev ja kvaliteetne energiavarustus
- Energiatarbijatele seadusega sätestatud õiguste tagamine
- Võrdsete võimaluste tagamine kõikidele turuosalistele

Nagu eelnevalt mainitud, on peamiseks prioriteediks ja olulisimaks mõjutajaks strateegia elluviimisel hinnaregulatsioon. Hinnaregulatsiooni osas sätestavad seadused Konkurentsiametile kohustuse kooskõlastada nii elektri, kaugkütte kui ka maagaasi hinnad (nn. *ex-ante* regulatsioon). Samas sätestatakse ka kohustus teostada hinnajärelevat ehk nn. *ex-post* regulatsiooni, mille alla kuulub kontroll, et energia müüjad ei ületaks kooskõlastatud kaalutud keskmist või piirhinda, esitatud algandmete õigsuse kontroll ning samuti turuosaliste järelevalve, tagamaks, et teenuseid müüakse kooskõlastatud hindadega.

Hinnaregulatsioon peab suunama ettevõtete tegevust kulude kokkuhoiu, efektiivsuse ja tootlikkuse kasvu ning osutatavate toodete ja teenuste kvaliteedi tõusu suunas, samas tuleb aga tagada investoritele põhjendatud tulukus investeeritud kapitalilt, sest vastasel korral kaob ettevõtetel huvi antud sektoris tegutsemiseks.

Energia kasutamise efektiivsuse kasv

Põhiliste tehnilise efektiivsuse näitajatenä on igapäevases regulatsioonitegevuses kasutusel energia tootmise kasutegurid ning kaod energia ülekandel või jaotamisel. Tehnilise efektiivsuse näitajad avaldavad otsesest mõju energiahinna kujunemisele (mida madalam kasutegur või suuremad energiakaod, seda kõrgemaks kujuneb hind lõpptarbija jaoks).

Kaugküttesektoris on eesmärgiks jätkuvalt parandada tingimusi, mis soodustavad soojuste tootmise kasutegurite tõusu ning trassikadude vähendamist. Lisaks üldisele efektiivsuse tõusule on eesmärgiks sätestada nn. minimaalsed tehnilised standardid soojuskadude ning tootmise kasutegurite osas:

- soojuskadu trassides mitte üle 25%
- soojuste tootmise kasutegur maagaasist mitte alla 90%
- soojuste tootmise kasutegur vedelkütusest mitte alla 85%
- soojuste tootmise kasutegur turbast või puidust mitte alla 80%

Elektri võrguteenuse osutamisel on eesmärgiks jätkuvalt rakendada hinnakujunduse meetodikaid, mille alusel võetakse hinnakujunduses arvesse vaid ettevõtete tehnilised kaod ning tarbijate hindadesse ei lülitata nn. kommertskadusid, mis tekivad ebatäpsest mõõtmisest või vargustest. Olenevalt elektrivõrgust on tehnilised kaod 3 kuni 7%.

Tegevused seatud eesmärkide saavutamisel on ettevõtete arengu mõjutamine läbi hindade kooskõlastamise protsessi, mille eesmärgiks on arvestada tootmist, tarnet ning müügi hinnakujundusel lülitatakse hinda vaid aktsepteeritavad tehnilised näitajad. Tehniliste näitajate puhul analüüsib Konkurentsiamet nende vastavust üldistele tehnilistele standarditele, dünaamikale, võrdlust teiste ettevõtete näitajatega ning investeeringute mõju efektiivsuse näitajatele. Kui tegelik näitaja on allpool aktsepteeritavat tehnilist standardit, siis arvestatakse hinnakujundusel kulusid vastavalt aktsepteeritavale standardile. Samuti on üheks turu mõjutamise meetmeks monitooringu ja mõõtmiste teostamine energia tootmise ja tarbimise koguste osas. Energia koguste mõõtmine on oluline nii tootja kui ka tarbija seisukohalt, andes olulist informatsiooni ja ülevaate tegelikult toodetud, jaotatud ning tarbitud energia koguste kohta. Vajadusel seab KA ettevõttele tegevusloa tingimuste kaudu arenduskohustuse efektiivsuse tõstmiseks. Samuti analüüsitakse investeeringute tasuvust. Kui investeeringute eesmärgiks on küll tehniliste näitajate ja tootlikkuse tõus, kuid samas kaasneb sellega energia hinna oluline suurenemine, siis KA ei saa vastavat investeeringut aktsepteerida ning eesmärgiks on leida lahendus turu vajaduste ja hinna tasakaalustamiseks.

Kulu-efektiivsuse ja tootlikkuse kasv

Tootlikkuse ja kulude efektiivsuse peamised näitajad on kulunäitajad müüdü energia ühiku kohta (kr/MWh). Energia tootmiseks kasutatava kütuse puhul on määravaks tehniline efektiivsus (kasutegur, kadu) ning ostetava kütuse hind.

Eesmärgiks on saavutada sektoris tegutsevate ettevõtete tegevuskulude üldine efektiivsuse kasv 1,5%. See tähendab, et kulud ei tohi tõusta kiiremini kui tarbijahinna indeks, millest on lahutatud tootlikkuse tõstmise koefitsient (THI-1,5%). Tootmisel tarbitava kütuse ja energia osas on eesmärgiks tagada olukord kus vajalik kütus ja energia

ostetakse võimalikult soodsa hinnaga. Energiahindadesse lülitatavate investeeringute abil on eesmärgiks kujundada olukord, kus lisaks varustuskindluse ja kvaliteedile arvestavad investeeringud ka efektiivsuse ja tasuvuse kriteeriumit.

Kuna reguleeritavate ettevõtete arv on piisavalt suur, siis kasutab KA regulatsioonil ettevõtete näitajate võrdlust. Sarnastes tingimustes tegutsevate ettevõtete kulude efektiivsuse näitajad ei saa liigselt erineda ning ebaefektiivsete ettevõtete hinna arvutusel võetakse eelduseks, et ettevõtte peab mingi perioodi jooksul saavutama vähemalt võrreldavate ettevõtete keskmise efektiivsuse taseme.

Lisaks ettevõtete võrdlusele on analüüsi meetodiks kulude dünaamika ajas. Võttes arvesse tänast kõrget inflatsiooni ning tugevat palgasurvet, jääb KA üldise põhimõtte juurde, kus üldine kulude tase (kas püsikulud absoluutväärtuses või erikulu müüdnud energiakoguse kohta kr/MWh) ei tohiks kasvada kiiremini kui THI. Vastasel juhul tähendab see tootlikkuse langust, mis viib sektori arengu eesmärgijärgsest suunast eemale.

Vajadusel rakendab Konkurentsiamet ettevõtte kulude süvaanalüüsi, mis on laialt levinud meetod põhjendatud kulude defineerimiseks ja ettevõtte efektiivsuse kontrolliks. Süvaanalüüs nõuab suurt tööjõuressurssi, mistõttu KA rakendab seda pisteliselt ning suuremate ettevõtete hinnaregulatsioonil .

Selleks, et tagada ostetavate kütuste võimalikult soodsad hinnad on vajalik tugevdada regulatsiooni turgu valitsevate seisundiga ettevõtete üle ning teostada hindade põhjalik analüüs. Peamiseks turgu valitsevaks kütust tarnivaks ettevõtteks on Eesti Gaas. 2007 a. märtsis jõustunud maagaasiseaduse muudatused võimaldavad KA-l teostada järelevalvet vabatarbijatele müüdava gaasi hinna osas. Muude kütuste ja kaugkütte osas on vajalik kohalike kütuste hindade põhjendatuse analüüs. Kaugküttesektoris toimib vaba konkurents ning puuduvad võimalused hindade mõjutamiseks. Seega peab regulatsioon toimima printsiibil, kus analüüsitakse kas kütuse ostjad (soojusettevõtted) on teinud kõik võimaliku, et saavutada võimalikult soodsad hinnad. Samuti tuleb kontrollida, kas hinnataotlustesse lülitatud hinnad vastavad lepingulistele hindadele.

Investeeringute efektiivsuse juures arvestab Konkurentsiamet, et investeeringute teostamisel oleks jälgitud head tava, korraldatud hange, kus valituks osutub parim pakkumine. Samuti on efektiivsuse hindamise kriteeriumiteks ühikmaksumus (võrkude ehitamisel kr/m, soojusvõimsuste installeerimisel kr/kW, jne). Kuna suur osa gaasivõrke rajatakse täna täiesti tühjale kohale, siis kasutab Konkurentsiamet efektiivsuse hindamise kriteeriumiks ka investeeringute maksumust trassi pikkuse ja müüginahku kohta.

Regulatsioonil tuleb arvestada ka asjaoluga, et investeeringutel on kaks eesmärki, esiteks tagada kvaliteetne energiavarustus ja teiseks saavutada efektiivsuse kasv. Üldjuhul investeeringute tegemise eelduseks on mõlema kriteeriumi täitmine, kuid samas on ka rida investeeringuid, mis tuleb teostada selleks, et tagada vaid kvaliteetse energiavarustuse jätkusuutlikkus. Kui investeeringud ei võimalda efektiivsuse kasvu, tähendab see tarbijale teenuse hinna tõusu, samas on nende teostamine paratamatu. Seega

on Konkurentsiameti eesmärgiks investeeringute efektiivsuse suunamisel regulatsioonitegevuse käigus tagada, et kõik investeeringud on teostatud põhjendatud kuludega, minimeerides ebaotstarbekate kulude tekke, mis toovad tarbijatele kaasa hindade tõusu.

Pidev ja kvaliteetne energiavarustus

Pideva ja kvaliteetse energiavarustuse ehk energia varustuskindluse üheks eelduseks on sobiliku tegevuskeskkonna ja investeerimiskliima kujundamine, kus ettevõtetele on soov panustada varustuskindlust suurendavatesse arendustegevustesse. Kuna äriühingute tegevuse peaesmärgiks on omanikele kasumi teenimine, siis on Konkurentsiameti eesmärk nende varustuskindluse ja samaaegselt investeerimiskindluse tagamine, et omanikele oleks tagatud põhjendatud tulukus investeeritud kapitalilt. Ettevõtete jaoks on oluline, et investeeritud kapital lülitatakse energia hindadesse mõistliku aja jooksul.

Regulatsiooniprotsessis tuleb arvestada asjaolu, et Eestis on praktiliselt kogu soojus- ja gaasivarustus ning arvestatav osa ka elektrivarustusega tegelevatest ettevõtetest eraomandis. Kuigi suurim energeetikaettevõtte - Eesti Energia AS-i aktsiad kuuluvad riigile, sätestab seadusandlus, et hinnakujundus peab olema teostatud samadel alustel nii era- kui ka riigi omandisse kuuluvatel ettevõtetele.

Lisaks soodsa ettevõtluskeskkonna kujundamisele on KA ülesanneteks pidev varustuskindluse monitooring. Tulemuste põhjal koostab KA aruanded, mis on mõeldud nii MKM-le kui ka teistele ettevõtetele abistavate dokumentidena energeetikapoliitika kujundamiseks ning energeetika ettevõtetele tegevus- ja arengusuundade määramiseks. Nimetatud eesmärgi saavutamiseks on võimalik regulatsiooni rakendamine, kus hindadesse lülitatakse põhjendatud tulukus, mis vastab ettevõtte riski astmele ja investeeringud lülitatakse hindadesse nende põhjendatud tehnilise eluea jooksul. Lisaks on Konkurentsiameti ülesannete hulgas varustuskindluse monitooring ning vajadusel arenduskohustuse sätestamine tegevusloa tingimuste kaudu.

Energiatarbijatele seadusega sätestatud õiguste tagamine

Konkurentsiameti tegevuse eesmärgiks on tagada, et energiatarbijatele seadustega sätestatud õigusi ei piirata ega takistata. Elektrituru-, maagaasi-, ja kaugkütteseadus sätestavad energiaettevõtete jaoks kohustuse informeerida tarbijaid õigeaegselt ja pidevalt internetilehekülje kaudu teenuste hindadest, võrguga liitumise võimalustest, tüüptingimustest, teenuste kvaliteedi nõuetest, jm. Tarbijatele peab olema tagatud õigus selles piirkonnas ainuõigust omava võrguga liitumiseks võrdsetel tingimustel. Konkurentsiameti ülesanne on teostada järelvalvet seadustega sätestatud regulatsiooni täitmise üle energiavarustuse katkestamise korral, kui on tegemist maksehäirete või lepingutingimuste rikkumisega tarbija poolt. Tagada tarbija ühe põhiõiguse, osta energiat põhjendatud hinnaga, kui tegemist on loomuliku monopoli või turguvalitseva seisundiga ettevõttega, täitmine.

Konkurentsiameti pädevus ja kohustused tarbijate õiguste kaitsmisel on pidev ettevõtete monitooring, järelvalve ning tarbijate kaebuste efektiivne ja tähtajaline menetlemine. Seoses energiaturu avanemisega lisandub järelvalve funktsioonidesse tarbijatele energia müüja vahetamisõiguse diskrimineerimiseta täitmine.

Võrdsete võimaluste tagamine kõikidele turuosalistele

Konkurentsitingimuste tagamine ja järelvalve turu toimimise üle on üheks vahendiks tarbijatele soodsama energiavarustusteenuse pakkumisel. MKM-i üheks strateegiliseks eesmärgiks on efektiivse majanduskeskkonna kujundamine, mille üheks osaks on võrdsete võimaluste tagamine kõikidele turuosalistele.

Seoses elektri- ja gaasituru avanemisega on Konkurentsiametil põhiline roll tegevuskeskkonna kujundamisel, kus tarbijatel on võimalus valida soodsaima hinnaga teenuse pakkuja ning tootjatel ja müüjatel tagatud võimalus vabale konkurentsile.

Eesmärgi saavutamise peamiseks tulemusteks on kolmandale osapoolle tagatud (nii tootjate-müüjate kui ka tarbijate) takistuseta juurdepääs energiavõrkudele ning välistatud erinevate tegevusalade ristsubsideerimise.

KA peamiseks tegevusteks seejuures on turuosaliste vaheliste vaidluste efektiivne lahendamine, raamatupidamise eristamise ning kontserni siseste teenuste ostu-müügi põhjendatuse kontrollimine. KA otseseks ülesandeks on kontrollida ja vajadusel rakendada õigust sekkuda seadusandlike vahendite piires, et kontsernidesse kuuluvate võrguettevõtete puhul oleks täidetud emattevõttest sõltumatuse ja raamatupidamise lahususe nõuded.

	Eesmärk	Tulemus	Tegevused
1.	Energia kasutamise efektiivsuse kasv	<ol style="list-style-type: none"> 1. Energiakasutuse efektiivsuse tõus:<ol style="list-style-type: none"> a. kaugküttesektoris aktsepteeritavad vaid minimaalsetele tehnilisele standarditele vastavaid näitajaid b. elektri võrguteenuse hindadesse on lülitatud vaid tehnilised kaod. 2. Energia tootmine ja tarbimine on täpselt mõõdetud, eeldus tarbija poolseks energia säästmiseks.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sätestada minimaalsed tehnilised standardid ja rakendada neist tulenevaid nõudeid hinnaregulatsiooni realiseerimisel. 2. Teostada hindade kooskõlastamisel tehnilise efektiivsuse analüüs (sh. <i>benchmarking</i>) ja selgitada välja efektiivsuse tõstmise võimalused. 3. Teostada monitooringut ja kontrolli energia tootmise ja tarbimise mõõtmise osas. 4. Vajadusel sätestada tegevusloa tingimustes nõue energia kasutamise efektiivsuse tõstmiseks.
2	Kulu-efektiivsuse ja tootlikkuse kasv	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tegevuskulude efektiivsuse kasv 1,5% aastas. (kulude kasv ei ületa THI-1,5%). 2. Tootmiseks kasutatud kütused ja energia ostetud võimalikult soodsalt hinnaga (pakkumiste teostamise kontroll). 3. Energia hindadesse lülitatud investeeringud on teostatud arvestades efektiivsuse ja tasuvuse kriteeriumit.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teostada hindade kooskõlastamisel kulude põhjalik analüüs ning selgitada välja kulude kokkuhoiu potentsiaal:<ol style="list-style-type: none"> a. ettevõtete võrdlus b. kulude dünaamika c. kulude süvaanalüüs 2. AS Eesti Gaas tegevuse järelvalve vabatarbijatele müüdava gaasi hinna osas. 3. Tugevdada ostetavate kütuste hindade põhjendatuse analüüsi.

			<ul style="list-style-type: none"> 4. Investeeringute efektiivsuse ja tasuvuse analüüs. 5. Vajadusel sätestada tegevusloa tingimustes nõue kuluefektiivsuse tõstmiseks.
3.	Pidev ja kvaliteetne energia-varustus	<ul style="list-style-type: none"> 1. Energiavarustuse katkestuste (elektrikatkestused, SAIFI jm) vähenemine. 2. Energiavarustuse kvaliteedi (SAIDI) näitajate parandamine. 3. Kujundatud soodne investeerimiskeskond, mis tagab vajalikud investeeringud varustuskindluseks ja kvaliteetseks energiavarustuseks. 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Reguleeritava vara järjepidev arvestus. 2. Põhjendatud tulukuse määra arvestamine, mis vastab ettevõtte riskitasemele. 3. Investeeringutele põhjendatud tehnilise eluea arvestamine. 4. Varustuskindluse ja kvaliteedi pidev monitooring, aruannete koostamine. 5. Nõuete s.h. kvaliteedi ja arenduse nõuete sätestamine tegevuslubade kaudu. 6. Koostatud energiaturu toimimise ja varustuskindluse analüüsid.
4.	Energia-tarbijatele seadusega sätestatud õiguste tagamine	<ul style="list-style-type: none"> 1. Ettevõtete poolt avalikustatud kogu tarbijatele vajalik informatsioon kogu seadusega ette nähtud ulatuses. 2. Tarbijatele tagatud seadustega sätestatud õigused (võrguga liitumine, väljalülitamine, jne). 3. Elektri- ja maagaasi vabatarbijatele tagatud probleemideta müüja vahetus. 	<ul style="list-style-type: none"> 2. Pidev ettevõtete monitooring seaduste täitmise osas, et oleks tagatud: <ul style="list-style-type: none"> a. info avaldamine b. müük kooskõlastatud ja seadusandlusega harmoniseeritud hindade, meetodikate, ja tüüptingimustega c. müük kooskõlastatud kaalutud keskmise hinna raames d. jm. seadustega sätestatud nõuete täitmine 3. Tarbijate kaebuste efektiivne ja tähtajaline menetlemine. 4. Müüja vahetuse protsessi monitooring.
5.	Võrdsete võimaluste tagamine kõikidele turuosalistele	<ul style="list-style-type: none"> 1. Kolmanda osapoole takistusest juurdepääs võrkudele. 2. Kõikide turuosaliste võrdne kohtlemine Konkurentsiameti protseduuride ning seaduste poolt. 3. Välistatud ristsubsideerimine mitme tegevusala puhul. 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Turuosaliste vaheliste vaidluste efektiivne ja tähtajaline menetlemine efektiivne ja tähtajaline menetlemine. 2. Kontrollida raamatupidamise eristamist ja kulude jagamist erinevate tegevusalade vahel. 3. Kontrollida kontserni siseste teenuste ostu-müügi tingimusi. põhjendatust kontsernides. 4. Kontrollida võrguettevõtete sõltumatust.

3) Sideteenistus

Sideteenistus osaleb ka infoühiskonna tegevusvaldkonna eesmärkide elluviimisel, mille saavutamise meetmeteks on:

- Universaalteenuse osutamise kättesaadavuse hindamine ja universaalteenuse osutajate määramise korraldamine
- Universaalteenuse taskukohase tasu kalkuleerimine ja universaalteenuse osutamise üle järelevalve korraldamine
- Universaalse postiteenuse tagamise korraldamine
- Järelevalve universaalse postiteenuse osutamise üle

Konkurentsiameti eesmärgid sidevaldkonna korraldamisel:

- tagada sideteenuste turgude moonutusteta ja takistusteta areng
- luua soodsad tingimused sidevõrkudesse ja muudesse elektroonilise side või postside infrastruktuuri objektidesse investeerimiseks
- kõrvaldada EL sees takistused sideteenuste osutamisel, sealhulgas sidevõrkude ja nendega seotud vahendite pakkumisel
- toetada üleeuroopaliste sidevõrkude loomist ja arendamist ning üleeuroopaliste sideteenuste koostalitusvõimet ja läbivühendatavust
- tagada sideettevõtjate võrdne ja mittediskrimineeriv kohtlemine
- arendada koostööd sideteenuste valdkonnas tegutsevate teiste järelevalveasutuste ning Euroopa Komisjoniga, et tagada ühtne ja järjepidev reguleerimispraktika ning elektroonilise side valdkonda reguleeriva Euroopa Liidu õiguse järjepidev rakendamine
- tagada lõppkasutajate jätkuv juurdepääs universaalteenusele
- tagada lõppkasutajate huvide kaitse, eelkõige teenuste valiku, kvaliteedi ja tasu osas

Sideteenuste turgude valdkonnaspetsiifiline reguleerimine

Vastavalt Euroopa sidevaldkonna regulatsioonile, mis on üle võetud ka Eesti regulatsiooni, on oluline rakendada tugevdatud konkurentsirengu kontrolli osadel turgudel, kus ajaloolistel ja majanduslikel põhjustel esineb olulisel määral konkurentsirengut takistavaid tegureid. Sellisteks turgudeks on sideteenuste jae- ja hulgitteenuste turud, mis põhinevad infrastruktuuril, mida on majanduslikel (kõrged sisenemistõkked) ja regulatiivsetel (sagedusload, ehitusload) põhjustel raske dubleerida. Tulenevalt Euroopa Komisjoni uuest 17.12. 2007 vastu võetud soovitusel nr 2007/879/EC, on turge 7:

Jaetasand: juurdepääs üldkasutatavale telefonivõrgule

Hulgitasand: kõnede alustamine üldkasutatavas telefonivõrgus; kõnede lõpetamine üldkasutatavas telefonivõrgus; klindiliinidele juurdepääs; lairibavõrgule juurdepääs; püsiliinide lõppsegmentidele juurdepääs; kõne lõpetamine mobiiltelefonivõrgus;

Sideteenuste valdkonnaspetsiifiline reguleerimine põhineb elektroonilise side seadusel. Konkurentsiamet lähtub oma otsuste tegemisel valdkonnaspetsiifiliselt reguleeritavatel

turgudel eesmärgist tagada konkurentsi soodustamisega sideteenuste osutajate paljusus, nende võrdne ja mittediskrimineeriv kohtlemine ning teenuste kättesaadavus lõppkasutajale.

Peamised tegevused: valdkonnaspetsiifilise turu reguleerimine; kehtestatud meetmete kontroll; arengute jälgimine elektroonilise side turgudel.

Arendustegevustena keskendub Konkurentsiamet turuanalüüside läbiviimise ja konsulteerimise protseduuride kaasajastamisele.

Sideteetvõtjate vaheliste vaidluste lahendamine

Sideteenuste turgudel konkurentsiarengu jätkumiseks on oluline tagada sideteetvõtjate vaheliste vaidluste efektiivne ja õiglane lahendamine. Eelkõige mõjutavad oluliselt pakutavate sideteenuste hulka ja kvaliteeti sidevõrkudele juurdepääsu tingimused ja nõuded. Konkurentsiameti peamiseks ülesandeks on olla vajadusel kolmas osapool, kes aitab sideteetvõtjate vahelises vaidluses jõuda tasakaalustatud kokkulepetele. Konkurentsiamet lahendab sideteetvõtjate vahelisi vaidlusi konkurentsiseaduse ja elektroonilise side seaduse alusel.

Peamised tegevused: sideteenuste ja sidevõrkudega seotud elektroonilise side ja konkurentsialaste vaidluste lahendamine. Arendustegevusena keskendub Konkurentsiamet vaidluste lahendamise protsessi efektiivsemaks muutmisele.

Universaalteenus

Universaalteenus on esmaste elektroonilise sideteenuste kogum, mille tingimused kehtestab ja mille osutamise tagamise peab korraldama riik. Universaalteenus peab võrdsetel tingimustel olema kättesaadav kõigis Eesti piirkondades kõikidele elanikele. Järelevalvet universaalteenuse kättesaadavuse üle teostab Konkurentsiamet, mis eelkõige seisneb tehniliste nõuete täitmise ehk kvaliteedi kontrollis, kulupõhise ja taskukohase tasu kalkuleerimises ning universaalteenuse osutamisel tekkinud ebamõistlikult koormavate kulude hüvitamiseks kogutavate maksete laekumise jälgimises ja jaotamises. Samuti osaleb Konkurentsiamet universaalteenuse osutaja määramise protsessis. Konkurentsiametil on oma osa universaalteenust puudutava regulatsiooni muutumisel. Lähitulevikus võib alternatiivsete teenuste arengu tagajärjel väheneda mõningate universaalteenuse kogumisse kuuluvate sideteenuste nõudlus miinimumini.

Peamised tegevused: universaalteenuse osutamise kättesaadavuse hindamine ja universaalteenuse osutajate määramise korraldamine; universaalteenuse taskukohase tasu kalkuleerimine ja universaalteenuse maksete laekumise korraldamine ning teenuse osutamisel ebamõistlike kulude hindamine; universaalteenuse osutamise üle järelevalve korraldamine.

Arendustegevusena keskendub Konkurentsiamet universaalse järelevalvesüsteemi arendamisele.

Postside turu reguleerimine

Postside turg muutub mitmekesisemaks ja üha enam saab olema kokkupuutepunkte logistika ja transpordiside turgudega. Läbi universaalse postiteenuse (UPT) kogumi

muutumise kasvab traditsiooniliste postiteenuste osutamisel konkurents, seda eelkõige äriklientide osas. Konkurentsiameti olulisemaks ülesandeks on UPT jätkusuutliku osutamise tagamine koos seonduvate probleemide lahendamisega, arvestades riiklikke, üksiktarbijate ning ettevõtjate huve. Kõige tähtsamad küsimused on seotud UPT kättesaadavuse, kvaliteedi, taskukohase tasuga ning teenuse osutamise jätkusuutlikkusega. Samuti on oluline tagada toimiv konkurentsiolekord kõigi postside teenuste pakkumisel ning postivõrkude riskisutus.

Peamised tegevused: UPT tagamise korraldamine, postiteenuse turu reguleerimine
Arendustegevusena keskendub Konkurentsiamet uute hinnakontrolli meetodikate väljatöötamisele.

	Eesmärk	Tulemus	Tegevused
1.	Võrdsete võimaluste tagamine kõikidele elektroonilise side turuosalistele	Elektroonilise side turgudel märkimisväärse turujõuga ettevõtjate (MTE) tuvastamine ja MTEle kohustuste määramine: a) läbipaistvus b) võrdne kohtlemine c) juurdepääs sidevõrgule d) vajadusel MTE poolt osutavate teenuse hinnakontroll Peamisel rakendatakse kohustused hulgiturgudel. Turuanalüüsidega tagatakse: 1. Kolmanda osapoolle takistuseta juurdepääs võrkudele. 2 Kõikide turuosalistele võrdne kohtlemine sideteenistuse protseduuride ning seaduste poolt.	1. turuanalüüsides läbiviimine ja konsultatsioonid turuosalistele ning Euroopa Komisjoniga. 2. analüüsitud turul tuvastatud MTEle kohustuste kehtestamine. 3. MTE poolt kohustuste rakendamise kontroll ja järelevalve. Hinnakohustusi vaadatakse üle igal aastal.
2.	Elektroonilise side turu monitoring	Tagatud pidev ülevaade elektroonilise side turu arengutest	1. Kvartalaselt turgu iseloomustavate põhiliste indikaatorite kogumine ettevõtjatelt. 2. Kvartalsete ülevaadete koostamine MKMile. 3. Eesti elektroonilise side turu arengutest teabe edastamine Euroopa Komisjonile üleeuroopalise elektroonilise side valdkonna eduaruande koostamiseks (Implementation report).
3.	Ettevõtjate võrdne kohtlemine turul	Sideteenustajate vaheliste vaidluste efektiivne ja õiglane lahendamine.	1. elektroonilise side teemaliste vaidluste menetlemine ja vaidlusküsimustes otsuste langetamine. 2. ettevõtjate taotlusel osaleda vaidluses lepitajana. 3. otsuste täitmise järelevalve.

4.	Elektroonilise side universaalteenuse osutamise tagamine taskukohase tasuga	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elektroonilise side teenuse osutamisel on määratud sideettevõtjast universaalteenuse osutaja 2. Tarbijatele on tagatud universaalteenuse osutamine taskukohase hinnaga 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Universaalteenuse osutaja määramise avaliku konkursi korraldamine 2011. 2. Taskukohase tasu analüüsi läbi viimine ja MKMile taskukohase tasu kehtestamise ettepaneku koostamine.
5.	UPT osutamise jätkusuutlikkuse tagamine	UPT kogumis pakutavate teenuste osutamine on tagatud.	UPT osutaja kulude analüüs ja kuluefektiivsuse kontroll. UPT kulude kompensatsioonivajaduse hindamine.
6.	Kvaliteetse ja kättesaadava UPT tagamine	UPT kättesaadavus üle Eesti on tagatud igale postiteenuse kasutajale. Teenus vastab kehtestatud kvaliteedinormidele. Teenust osutatakse postiteenuse kasutajale taskukohase tasu eest.	Pidev järelevalve UPT osutaja postivõrgu üle. Teenuse kvaliteedinormidele vastavuse kontroll.
7.	Postiteenuste turu avamine ja seeläbi konkurentsi suurenemine	UPT kogumi muutumine. Paraneb konkurents postiteenuste osutamisel, mille tulemusena kujuneb teenustel turupõhine hind.	Postiturgu reguleerivate õigusaktide muutmine.

IV ORGANISATSIOONI ARENDAMINE

Selleks, et Konkurentsiamet suudaks tagada oma eesmärkide ning temale pandud ülesannete täitmise, on vaja kindlustada kompetentsete, algatusvõimeliste ning pühendunud töötajate olemasolu ning organisatsiooni pidev arendamine.

Seoses erinevate asutuste ühendamisega on töötajate seisukohast esmatähtis **ühtse meeskonna kujundamine**. Töö efektiivsemaks muutmise eesmärgil on läbi viidud struktuurimuudatused ning 2009. aasta alguseks on välja töötatud ja kinnitatud ametijuhendid ja organisatsiooni tööks vajalikud korrad ja juhendid. 2009. aastaks on meeskonnasisese sünergia loomise eesmärgil kavandatud 3 mooduliga organisatsiooni arendamise koolitus, mida toetab Euroopa Sotsiaalfond.

Töölase info juhtimise arendamine toimub pidevalt, olulisemaks infokanaliks on siseveeb. Peale ühinemist on oluliselt suurenenud ka meediakajastuste arv, millest suurem osa on kas neutraalne või positiivne. Suhtlemisel avalikkusega ja kodumaiste ning rahvusvaheliste koostööpartneritega on amet avatud ning koostöövalmis ning jälgib kommunikatsioonistrateegia põhimõtteid. Tehtud otsused, ettekirjutused avaldatakse kodulehel ning teavitatakse meediat. Olulisemad seisukohad ja arvamused avaldatakse samuti kodulehel. 2009. aastaks on planeeritud ameti kodulehe täiendamine ja ajakohastamine ning tarbijasõbralikumaks muutmine.

2009. aasta alguseks läheb Konkurentsiamet üle uuele dokumendihalduse infosüsteemile. Ka praegu kasutatakse koostööpartnerite valmisolekul alati digitaalset allkirja ja elektroonilist suhtlust.

Järgmisteks aastateks on ametil mitmeid olulisi väljakutseid. Järjepidevalt tuleb soodustada meeskonna ühtlustamist ja üksustevahelist koostööd. Parandama peab teabelevi ning teadlikult kujundama ameti mainet, sh ka tööandjana. Üleminek uuele dokumendihaldussüsteemile võib kaasa tuua kitsaskohtade ilmnemise, mille likvideerimine on töö sujuvuse seisukohast kriitilise tähtsusega

FINANTSPLAAN

Tegevus- valdkond	Meetme nimetus	Tulu, kulu või finantseeri- mistehing	Kulu finantseeri- misallikas	Tulude, kulude ja finantseerimis- tehingute majanduslik sisu	Finantseerimine, kr						Selgitus	
					Artikli täpsustus	2007	2008	2009	2010	2011		2012
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Efektiivselt toimiv majanduskeskkond	1.3. Konkurentsi tõrgeteta toimimise tagamine ning ainuõiguspõhise tootmise ja turustamise soodustamine	Tulud										Elektri-, maagaasi- ja kaugkütteseaduse alusel riigilõivude tulud on kavandatud arvestades tegelikku ettevõtjate arvu, kellel lähtuvalt tegevusalast või toodangu mahust tekib kohustus riigilõivu maksta. Eelnimetatud seadused ning riigilõivuseadus sätestab enamiku tegevuste osas kohustuse tasuda iga majandusaasta lõppemisel riigilõivu. Elektrienergia tootmiseks □ 2500 krooni iga kehtivusaasta (k.a) eest; jaotusvõrgu kaudu võrguteenuse osutamiseks aastase teenustemahuga kuni 5 GWh □ 15 000 krooni iga k.a kohta; jaotusvõrgu kaudu võrguteenuse osutamiseks aastase teenustemahuga üle 5 GWh kuni 20 GWh □ 30 000 krooni iga k.a eest; jaotusvõrgu kaudu võrguteenuse osutamiseks aastase teenustemahuga üle 20 GWh kuni 50 GWh □ 70 000 krooni iga k.a eest; jaotusvõrgu kaudu võrguteenuse osutamiseks aastase teenustemahuga üle 50 GWh kuni 100 GWh □ 100 000 krooni iga k.a eest;

TULUD KOKKU				2 974 700				
KULUD KOKKU		380 000	1 396 078	28 442 430				
FINANTSTEHINGUD KOKKU								